

ҚМГ БАСШЫЛЫҒЫНЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ҚТК

ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Көміртегі ізін азайту – болашақта компанияның тұрақтылығына кепілдік береді

Атқарушылық деңгейде орнықты даму жөніндегі стратегиялық міндеттердің іске асырылуын қамтамасыз ету мақсатында, Басқарма төрағасының орнықты даму жүйесін енгізуге байланысты 2022 жылға арналған мынадай мотивациялық ҚТК (корпоративтік ҚТК) бекітілді:

Инвестициялық жобаларды іске асыру, оның ішінде «TAZALYQ», «Кендірлі кентінде теңіз суын тұщыландыру зауытын салу», «Жаңаөзен қаласында жаңа МӨЗ салу», «Астрахань-Маңғыстау» су құбырын реконструкциялау және жаңғырту» жобалары.

- Еңбек етумен байланысты жазатайым оқиғалар коэффициенті (LTIR)
- ESG рейтингі бойынша көрсеткіш.

Бұл ретте, ҚМГ-нің 2023 жылға арналған корпоративтік ҚТК-сына 2021 жылмен салыстырғанда тұрақты даму саласында аса амбициялық міндеттер белгіленді:

- Жазатайым оқиғалар коэффициентін төмендетуге, сондай-ақ ҚМГ бүкіл тобы бойынша қауіпті жағдайларды, қауіпті факторларды және т. б. анықтауға

және хабарлауға бағытталған өндірістік қауіпсіздік бойынша кешенді көрсеткіш;

- Есепті жылы базалық 2021 жылға қатысты ҚМГ парник газдары шығарындылары көлемінің өзгеруін көрсететін көміртегі ізі.

Басқарма төрағасының орынбасарлары деңгейіндегі функционалдық ҚТК ішінде 2023 жылға төмендегі ҚТК жоспарланған:

- Тұрақты даму бойынша бірқатар жобаны қоса алғанда инвестициялық жобаларды іске асыру;
- ҚМГ-нің Төмен көміртекті дамытудың 2022-2031 жылдарға арналған бағдарламаны іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарын жетекшілік ететін бағыттары бойынша орындау
- ESG рейтингін 29 балл деңгейіне жеткізу.

Бүгінгі таңда климаттың өзгеруіне қарсы күрес аясында өнеркәсіпті декарбонизациялау әлемдік саяси, инвестициялық және сауда саласының өзекте мәселесіне айналды.

Көміртек ізін азайту жаһандық жылынуға қарсы күресте маңызды фактор болып отыр.

Декарбонизацияның тұрақтылығы мен ұзақ мерзімділігі Париж климаттық келісімінде бекітілген, оның жаһандық мақсаты - климаттың өзгеруінің тежелуін 2100 жылға дейін 1,5 C-тан асырмай ұстап тұру және CO2 өнеркәсіптік шығарындыларын 2030 жылға қарай 25%-ға, 2050 жылға қарай 70%-ға, ал 2070 жылға қарай 100%-ға қысқарту (толық декарбонизация).

Өз кезегінде, Қазақстан Париж келісімінің мақсаттарына қол жеткізу жолында күш-жігерді жандандыру және амбицияларды өсіру жөніндегі халықаралық бастамаларды қолдайды және 2030 жылға қарай парник газдары шығарындыларын 1990 жылғы деңгейден 15%-ға қысқарту бойынша ерікті үлес қосты.

2020 жылдың қарашасында Қазақстанның Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Климаттық амбициялар жөніндегі саммитте сөз сөйлеп, еліміздің 2060 жылға қарай климаттың өзгеруімен күресуге және көміртек бейтараптығына қол жеткізуге дайын екенін мәлімдеді. Осы мақсатты іске асыру үшін 2060 жылға қарай Қазақстан Республикасының көміртек бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі стратегия әзірленді.

ҚМГ 2022-2031 жылдарға арналған төмен көміртекті дамыту бағдарламасын әзірледі. Бағдарлама ҚМГ-нің төмен көміртекті дамытудың бірыңғай негізін айқындайды және Компанияның көміртек ізін азайту саласындағы қызметін жүйелейді.

2021 жылғы қарашада бекітілген бағдарламаны іске асыру шеңберінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-тың 2022 жылдан 2031 жылға дейінгі кезеңге арналған іс-шаралар жоспары (бұдан әрі – Жоспар) әзірленіп, бекітілді

Жоспар төрт бағыт бойынша парник газдары шығарындыларын азайтуға бағытталған бірқатар іс-шараларды қамтиды: энергия тиімділігі, ЖЭК, метан мониторингі, ұйымдастырушылық іс-шаралар. Осы шараларды іске асыру ҚМГ-нің Төмен көміртекті дамыту бағдарламасында қойылған парник газдары шығарындыларын 2031 жылға қарай 15%-ға төмендету жөніндегі мақсатқа қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Жоспардың іс-шараларын іске асыру шеңберінде парник газдары шығарындылары бойынша мониторинг және есептілік бойынша корпоративтік әдістеме (бұдан әрі – Әдістеме) және ішкі көміртек бағасын белгілеу бағдарламасы (бұдан әрі – ІКБ бағдарламасы) әзірленді.

Әдістеме ҚМГ еншілес тәуелді ұйымдарының парник газдарының шығарындыларын түгендеу мен мониторингілеудің негізгі тәсілдерін айқындайды және ҚМГ ЕТҰ парник газдары шығарындыларын есептеу үшін бірыңғай әдіснамалық негізді қамтамасыз етеді. Әдістеме Қазақстан

Республикасының Экологиялық кодексіне, сондай-ақ ESG есептілігі шеңберінде қолданылатын парник газдарының шығарындыларын есепке алу жөніндегі халықаралық стандарттарға сәйкес әзірленді.

ИКБ бағдарламасын әзірлеудің негізгі мақсаты – көміртекті реттеуді қатаңдатудан компанияның қаржылық тәуекелдерін бағалау және азайту, сондай-ақ көміртекті көп қажет ететін жобалардан төмен көміртекті жобаларға инвестициялардың бір бөлігін қайта бөлу. Көміртекке ішкі баға белгілеуді енгізу Климаттық реттеудің компания қызметіне әсері бойынша тәуекелдерді басқарудың стратегиялық құралы ретінде және өндірісті жаңғырту және ҚМГ-нің парник газдары шығарындыларын азайту жөніндегі мәлімделген мақсаттарына қол жеткізу үшін қосымша мүмкіндіктер жасау үшін қаралады.

ИКБ бағдарламасы ИКБ тетіктерін енгізу бойынша негізгі тәсілдер мен бағыттарды, оларды қолданудың әлемдік тәжірибесін, сондай-ақ парник газдарының шығарындыларын басқару жүйесін одан әрі дамыту бағытын қалыптастыру

мақсатында ҚМГ-да ИКБ жұмыс істеуі бойынша жалпы ұсыныстарды сипаттайды. Механизмдерді егжей-тегжейлі әзірлеуді және оларды ҚМГ ішкі нормативтік құжаттарына енгізуді 2023 жылы жүзеге асыру болжанып отыр.

2022 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және «Шеврон» корпорациясы (NYSE: CVX) өзінің «Шеврон Мұнайгаз Инк.» (бұдан әрі — «Шеврон») Қазақстанда көміртегі шығарындыларын азайту саласындағы әлеуетті жобаларды зерделеу үшін өзара түсіністік туралы Меморандумға қол қойылғанын жариялады.

ҚМГ және «Шеврон» көміртекті тұту, кәдеге жарату және сақтау (CCUS), метанның ағып кетуін басқару, энергия тиімділігін арттыру саласындағы бірлескен жобаларды іске асыру үшін әлеуетті мүмкіндіктерді зерделеуді жоспарлап отыр

ҚМГ мен «Шеврон» арасында орнаған ынтымақтастық – 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу үшін

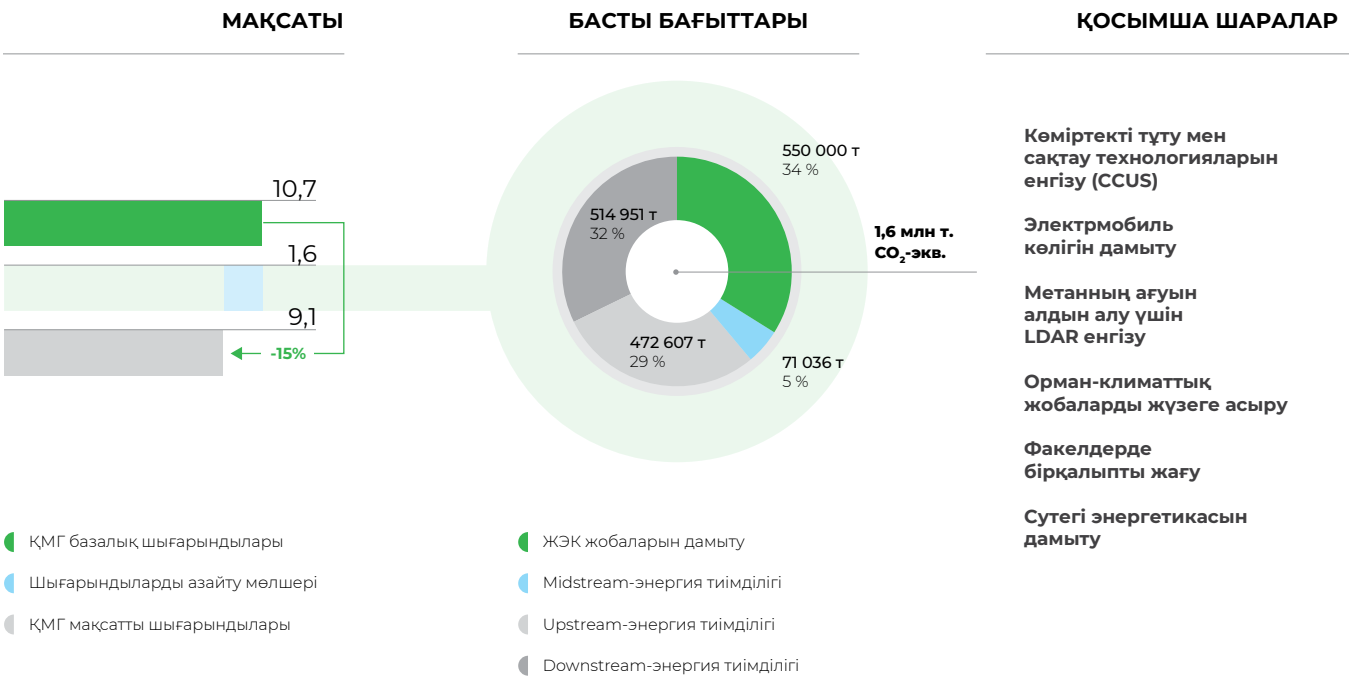
Қазақстанның мақсаттарын қолдау жөніндегі екі компанияның күш-жігерінің бір бөлігі.

2022 жылғы маусымда ҚМГ және Еуропалық қайта құру және даму банкі (бұдан әрі — ЕҚДБ) декарбонизация саласындағы стратегиялық ынтымақтастыққа қатысты өзара түсіністік туралы Меморандумға қол қойды

Ынтымақтастықтың мақсаты – бекітілген ҚМГ төмен көміртекті дамыту бағдарламасын іске асыру және оның тиімділігін арттыру шеңберінде көміртегі ізін азайту бойынша ҚМГ-ға қолдау көрсету.

Тараптардың күш-жігері TCFD ұсынымдарына сәйкес есептілікті қалыптастыру саласындағы ҚМГ әлеуетін арттыруға, сондай-ақ энергия тиімділігін арттыру, жаңартылатын энергетиканы дамыту, төмен көміртекті сутегі бойынша пилоттық жобаларды іске асыру және көмірқышқыл газын тұту және сақтау технологияларын қолдану саласындағы төмен көміртекті жобаларды қаржыландыру әлеуеті мен мүмкіндіктерін талдауға бағытталатын болады.

Қмг төмен көміртекті дамытудың 2022-2031 жылдарға арналған бағдарламасы

Мақсатты көрсеткіштер

ҚМГ-нің көміртегі ізін азайту бойынша стратегиялық бағыттары

№	Көрсеткіш атауы	Базалық жылдық көрсеткіші (2019 жыл)	Мақсатты көрсеткіш (2031 жыл)
Басты индикатор			
1	Тікелей және жанама CO ₂ шығарындыларын азайту	10,7 млн тонна CO ₂ -экв. ¹	-15 % (1,6 млн тонна CO ₂ -экв. ²)
Мақсатты бағыттар			
2	Көміртек сыйымдылығын азайту:		-10 %
	КСШ өндіру	147,6 тонна CO ₂ -экв./мың тонна КСШ м.э.	132,9 тонна CO ₂ -экв./мың тонна КСШ м.э
	ірі МӨЗ	330,3 тонна CO ₂ -экв./мың тонна мұнай	297,3 тонна CO ₂ -экв./мың тонна мұнай
	битум өндірісі	54,4 тонна CO ₂ -экв./мың тонна мұнай	49 тонна CO ₂ -экв./мың тонна мұнай
	газ өңдеу	1,1 тонна CO ₂ -экв./мың текше метр газ	1 тонна CO ₂ -экв./мың текше метр газ
	тасымалдау	9,3 тонна CO ₂ -экв./мың тонна мұнай	8,3 тонна CO ₂ -экв./мың тонна мұнай
3	Көміртек сыйымдылығын азайту:		-10 %
	КСШ өндіру	2 281,3 МДж / тонна КСШ м.э.	2 053,2 МДж / тонна КСШ м.э.
	ірі МӨЗ	3 732,4 МДж / тонна мұнай	3 359,2 МДж / тонна мұнай
	битум өндірісі	650,1 МДж / тонна мұнай	585,1 МДж / тонна мұнай
	газ өңдеу	3 296,5 МДж / мың текше метр газ	2 966,7 МДж / мың текше метр газ
	тасымалдау	120,9 МДж / тонна мұнай	108,9 МДж / тонна мұнай
4	ҚМГ-нің электрды тұтыну балансындағы базалық,деңгейден ЖЭК үлесі	0,005 % (211 МВт-сағ)	15 % (600 мың МВт-сағ)
5	Факелдерде бірқалыпты жағу	0,43 %	0 % (29,8 мың тонна CO ₂ -экв.)
6	Метанның ағуын қысқарту жөніндегі өлшеу, бақылау және өңдеу іс-шаралары бағдарламасын енгізу (LDAR)	0 %	Өндіруші ЕТҰ-ны 100% қамту
7	Орман-климаттық жобаларды іске асыру	0	2 мың га (жылына 10-16 мың тонна CO ₂ экв)
8	Энергия менеджменті қызметін енгізу	ЕТҰ-ны ішінара қамту	ЕТҰ-ны 100% қамту
9	Carbon Disclosure Project климат рейтингі	C (климаттың әсері мен проблемалары туралы білім)	A/A- (заманауи озық тәжірибелерді қолдану)
10	Төмен көміртекті жобаларды жүзеге асыруға жыл сайын қаражат бөлу	0	Күрделі салымдардың кемінде 10% 130-150 млн АҚШ доллары

2022 жылдың қорытындысы бойынша төмен көміртекті даму жоспарының 49 іс-шарасы орындалды, отын-энергетикалық ресурстардың есептік жылдық үнемделуі 1,504 млн ГДж құрады, оның ішінде: 33 448 мың кВт электр энергиясы, 1 531 Гкал жылу энергиясы, 25 292 тн қазандық-пеш отыны және 7 570 мың м³ табиғи газ, бұл шығарындыларды 106 965 тонна CO₂ азайтумен тең.

TCFD есептілігін енгізу туралы ниет білдіру

- ҚМГ климаттық тәуекелдерді бағалауға және олардың компания қызметіне қаржылық ықпалына назар аудара отырып, TCFD қағидаттарына сәйкес климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық ашу бойынша есептілікті енгізу ниеті туралы ресми түрде мәлімдеді.
- ҚМГ ақпаратты алғашқы жарияланымын дайындау үшін ЕҚДБ-мен бірлесіп декарбонизация саласындағы стратегиялық ынтымақтастыққа қатысты өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойды, оның шеңберінде ЕҚДБ ҚМГ-ға TCFD бойынша өзінің алғашқы есебін әзірлеуге жәрдем көрсетеді.

ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ,
ӨНЕРКӘСІПТЕГІ ҚАУІПСІЗДІК
ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау

«Самұрық-Қазына» АҚ тобының барлық компаниялары үшін 2022 жыл Қауіпсіздік пен еңбекті қорғау жылы болып жарияланды. ҚМГ тұрақты даму қағидаттарына берік және қоршаған орта мен әлеуметтік тұрақтылық мәселелері бойынша жауапкершілігін мойындайды. Компания қызметкерлердің қауіпсіздігін бірінші кезекке қояды.

Тұрақты даму принциптері компанияның экономикалық, экологиялық және әлеуметтік дамуына әсер етеді. ҚМГ үшін негізгі

ESG-сын-қатерлердің бірі – операциялық қызметте бөлінетін көміртегі шығарындылары мен компания өнімдерін пайдаланудан бөлінетін шығарындылары.

Біз өз қызметіміздің сипаты мен әсер ету ауқымын түсінеміз, оларды табиғи ресурстарды ұтымды пайдаланудың маңыздылығымен, Қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етумен, Компания қызметінің барлық бизнес-бағыттарында жұмыс істейтін персоналдың және қызметімізді жүргізетін

аймақтарда тұратын халықтың денсаулығын қорғаумен, сондай-ақ қолайлы қоршаған ортаны сақтаумен байланыстырамыз.

Компания өз қызметінің экологиялық қауіпсіздігін арттыруда айтарлықтай жетіле түсті. Бұл тиімді ішкі стандарттарды, экологиялық мәдениетті енгізуге және менеджмент жүйесін үнемі жетілдіруге байланысты. Компания теріс экологиялық әсерді болдырмауға бағытталған «нөлдік нәтиже» мақсатын қояды.

Бастамалар мен бағдарламаларға қатысу

CDP климат бойынша бағдарлама

WORLD BANK GROUP
Дүниежүзілік Банктің 2030 жылға қарай ілеспе газды жағу тәжірибесін толығымен тоқтату бастамасы

Global Methane Initiative
Метан деңгейін төмендету жөніндегі жаһандық бастама

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS
БҰҰ-ның Тұрақты даму саласындағы 17 мақсаты бастамасы

Caspian Environmental Protection Initiative — CEPI

Негізгі көрсеткіштер

Әлеуметтік көрсеткіштер

Көрсеткіш	2020	2021	2022
Жұмыс уақытын жоғалтқан жазатайым оқиғалардың коэффициенті (LTIR)	0,29 ¹	0,31	0,36
Өлім-жітім коэффициенті (FAR)	0,00	2,93	1,00
Өлім-жітім саны	0	1	1

Экологиялық көрсеткіштер

Көрсеткіш	2020	2021	2022
NO _x шығарындылары, көмірсутек шикізатын өндірудің 1 мың тоннасына, тонна	0,22	0,24	0,31
SO _x шығарындылары, көмірсутек шикізатын өндірудің 1 мың тоннасына, тонна	0,23	0,22	0,21
Мұнай құрамындағы ілеспе газды жағу қарқындылығы, көмірсутек шикізатын өндірудің 1 мың тоннасына, тонна	2,2	2,1	1,5

¹ — Деректер «ҚазТрансГаз» АҚ жұмыс сағаттарын есепке алмай көрсетілген